

İsmail Aleyhisselam

Arabistan'da Cürhüm kabîlesine gönderilen peygamber. İbrahim aleyhisselamın büyük oğlu ve Peygamberimizin (sallallahü aleyhi ve sellem) dedelerinden. Annesinin adı Hacer'dir.

Hazret-i İbrahim, Nemrud'un ateşinden kurtulduktan sonra, Bâbil'den ayrılıp, Mısır'a gittiğinde hanımı Sâre'ye Firavun musallat olmuştu. Fakat, Sâre'ye yaklaşmak istediğinde, ellerinin tutulup, nefesi kesilerek sara hastalığına benzer bir hâle düştü. Bunun üzerine Firavun korkarak İbrahim aleyhisselam ve Sâre'yi bıraktı ve Hacer adlı bir câriyeyi de hediye etti. İbrahim aleyhisselam, Firavun'un korkarak câriye olarak verdiği Hacer'i de alarak, Filistin'e döndü. Oradan Şam taraflarına gitti. Buradayken Sâre Hatunun isteği üzerine hazret-i Hacer'le evlendi. Bu evlilikten hazret-i İsmail doğdu.

Allah'ın emri ile Hacer'i, oğlu ile birlikte Kudüs'ten Hicaz'a götürdü ve bugünkü Mekke şehrinin bulunduğu yere bırakıp geri döndü. Mekke'nin üst tarafında bulunan Seniyye mevkiine gelince, ellerini açarak onlar için dua ettiği İbrahim sûresi 37 ve 38. âyetlerinde bildirilmektedir. Bu ıssız ve çorak vâdide bir miktar hurma, bir dağarcık su ve oğlu iki yaşındaki İsmail ile yalnız kalan hazret-i Hacer, bu işin Allah'ın emri ile olduğunu anlayıp tevekkülle sabretti; "Allahü teâlâ bize kâfidir. O bizi korur, himâye eder. Bizi başıboş bırakmaz" dedi. Semre ağacının dallarından yaptığı küçük barınakta kalıyorlardı. Yiyecekleri ve suları bitince hazret-i İsmail susuzluktan ağlamaya başladı.

Hazret-i Hacer su bulmak ümidi ile Safâ Tepesine çıktı. Uçsuz bucaksız çölden ve ağaçsız çıplak tepelerden başka bir şey göremedi. Safa'dan inip koşarak Merve Tepesine çıktı. Safa ve Merve tepeleri arasında su bulmak ümidi ile yedi defâ koşarak gidip geldi. Bu sırada İsmail'in (aleyhisselam) ayağını vurduğu veya Cebrâil aleyhisselamın vurduğu yerden su fışkırıp akmaya başladı. Hazret-i Hacer heyecanlandı ve akan su ziyan olmasın diye "Dur! Dur!" mânâsına gelen "Zem! Zem!" diyerek suyun etrâfını çevirdi. Sudan oğlu İsmail'e (aleyhisselam) içirdi ve kendisi de içti. Peygamberimiz bir hadîs-i şerîflerinde, "**Allah İsmail'in annesi Hacer'e rahmet etsin. O, zezemi kendi hâline bıraksaydı da avuçlamasaydı, muhakkak zezem akan bir ırmak olurdu.**" buyurmuştur.

Mekke'nin yakınında konaklayan Cürhüm kabîlesi zezem suyunu görünce hazret-i Hacer'den izin alarak oraya yerleştiler ve böylece Mekke şehri kuruldu. Bir müddet sonra hazret-i İbrahim hanımını ve oğlunu ziyârete geldiğinde onları bolluk ve bereket içinde buldu. Hazret-i İsmail konuşmaya başlayınca hazret-i İbrahim üç gün üst üste gördüğü rüyâ üzerine onu kurbân etmeye karar verdi. Zilhicce ayının 9 ve 10. günü de aynı rüyâyı görünce sahih olduğunu anladı. Bir bahâneyle annesinden izin alarak kurban etmek için götürdü. Şeytan, insan sûretinde annesi Hâcer'e hazret-i İsmail'e ve hazret-i İbrahim'e göründü ve onlara vesvese vermeye çalıştı ise de dinlemediler.

Hazret-i İsmail, şeytanın arkasından yedi tâne taş attı. Hazret-i İbrahim, bugün Minâ denilen yere gelince, oğluna rüyâsını ve Allah'ın emrinin kendisini kurbân etmek olduğunu açıkladı. Hazret-i İsmail'i tevekkülle hazırladı. Yere yatırıp bıçağı boynuna çaldı ise de bıçak, Allah'ın emri ile kesmedi. Taşa

vurdu, taşı kesti. Nihâyet Cebrâil aleyhisselam Cennetten bir koç getirdi. Cebrâil aleyhisselam makâmından “Allahü ekber, Allahü ekber” diyerek geldi. Hazret-i İbrahim bu tekbiri işitince; “Lâ ilâhe illallahü vallahü ekber” dedi. Hazret-i İsmail de; “Allahü ekber ve lillâhil hamd,” diyerek tekbiri tamamladı. Hazret-i İbrahim koçu kurban etti. Onların bu hâli Kur’ân-ı kerîmde anlatılmakta ve meâlen; “**Muhakkak ki bu açık bir imtihandı,**” buyrulmaktadır. Hazret-i İbrahim kurban hâdisesinden sonra Sâre’nin yanına döndü.

Hazret-i İsmail büyüyünce Cürhüm Kabîlesinden bir kızla evlendi. Annesi hazret-i Hacer de vefat etti ve Kâbe temelinin bitişiğine defnedildi. Hazret-i İbrahim yine arasıra gelip gidiyordu. Allahü teâlâ Kâbe’nin yapılmasını emredince baba oğul Kâbe’nin eski temelini bulup yeniden inşâ ettiler ve şöyle dua ettiler: “Ey Rabbimiz bizden bu hayırlı işi kabul et. Hakikaten sen duamızı işitici, niyetimizi bilicisin.”

Hazret-i İsmail, babası hazret-i İbrahim’in vefatından sonra, Yemen’den gelip Mekke’ye yerleşmiş olan Cürhüm Kabîlesine peygamber olarak gönderildi. Kendisine başka kitap ve din verilmeyip, babası İbrahim aleyhisselamın dînini insanlara tebliğ etti. İnsanları elli yıl îmâna dâvet etti, ancak pek az kimse îmânla şereflendi. Filistin’e giderek hazret-i İbrahim’in kabrini ziyâret etti. Sonra Şam’a gidip kardeşilshak aleyhisselam ile görüştü. Hazret-i İsmail’in 12 oğlu ve pekçok torunu oldu. Onun dîni İslâmiyet gönderilinceye kadar doğru olarak devâm etti. Muhammed aleyhisselamın bütün dedeleri hazret-i İsmail’in soyundan ve onun dînindendi. Vefâtına yakın kardeşi İshak’ı aleyhisselam yanına dâvet edip, kızını oğlu İys’a nikâhladı ve bâzı vasiyetlerde bulundu. Mekke’de 133 veya 137 yaşlarında vefat etti. Mescid-i Haramda Kâbe-i muazzamanın kuzey duvarı önünde bulunan ve annesi Hacer’in de kabrinin bulunduğu Hatim denilen yere defnedildi.

İsmail aleyhisselamın mucizeleri:

1. Dikenli bir arâzide yaşayan müşriklerin teklifi üzerine dua edip, dikenli ağaçlarda çeşitli meyveler bitmiştir.
2. Cürhümîleri îmâna dâvet ettiği zaman, onlar kısır koyundan süt çıkarmasını istediler. O da elini koyunun sırtına koyarak; “Beni peygamber olarak gönderen Allahü teâlânın ismi ile...” dediği anda koyunun memelerinden süt akmaya başladı.
3. İsmail aleyhisselamın duası bereketiyle koyunların yünleri ipek oldu ve sayıları çoğaldı.
4. Kendisine misâfir gelen iki yüz Yemenliye ikrâm edecek bir şey bulamayınca mahcub oldu. O anda dua etti ve yanındaki kumlar un oldu. Bunu gören misâfirlerin hepsi îmâna geldiler.

Kur’ân-ı kerîm’in, Bakara, Âl-i İmrân, Nisâ, En’âm, İbrahim, Meryem, Enbiyâ ve Sa’d sûrelerinde İsmail aleyhisselamla ilgili haberler verilmiştir.